

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 022527 20 Кж 2
Бања Лука, 26.01.2021. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа уз учешће записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против оптуженог В.Т., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалби браниоца оптуженог, адвоката В.Р. из Бање Луке, изјављеној против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 022527 19 К 2 од 19.11.2019. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали оптужени и његов бранилац, а у одсуству, уредно обавјештеног републичког јавног тужиоца, донио је дана 26.01.2021. године,

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптуженог В.Т. и потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 022527 19 К 2 од 19.11.2019. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 022527 19 К 2 од 19.11.2019. године, оглашен је кривим оптужени В.Т., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ) и осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) година. На основу члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 1. и 2. тачке а) и е) Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка у износу од 4.300,73 КМ и паушала у износу од по 150,00 КМ, те награду и нужне издатке браниоца по службеној дужности, чију висину ће суд одредити посебним рјешењем.

Против наведене пресуде жалбу је, благовремено, изјавила бранилац оптуженог, адвокат В.Р. из Б.Л., како наводи, из свих разлога прописаних у одредби члана 310. ЗКП РС, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени, на основу члана 298. тачка в) ЗКП РС, ослободи од оптужбе или пресуда укине и предмет врати првостепену суду на поновно одлучивање.

Аргументима изнесеним у образложењу жалбе, оспорава се правилност и законитост побијане пресуде, са тврдњом да су, у поступку доношења те пресуде, почињени бројни облици битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. и став 2. ЗКП РС. Указује се на неразумљивост изреке пресуде, те изостанак разлога о одлучним чињеницама и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, да је пресуда заснована на исказима свједока С.Ц., О.П. и Х.Ц. из истраге, као незаконитим доказима и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС. Указује се на повреду одредбе члана 294. став 1. ЗКП РС, тврдњом да је образложењем побијане пресуде (страна 19.), прекорачен чињенични опис дјела, кроз оцјену исказа свједока Х.Ц. и „свих“ З., те С.Ц., у погледу поновног доласка оптуженог са другим војницима, критичног дана, и изношења и присвајања техничке робе из куће оштећених, а што оптуженом није стављено на терет оптужником, чиме жалба упућује и на повреду права на одбрану и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка и) ЗКП РС, те у вези са тим повреду права на одбрану и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС. Надаље, аргументима из жалбе се указује и на повреду одредбе члана 295. став 2. ЗКП РС, са тврдњом да првостепени суд, није оцјенио доказе оптужбе и одбране на начин како је то прописано цитираном одредбом, а посебно одређене противријечности у тим исказима, у смислу одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС. На изнесеним аргументима и недостацима у чињеничној основи побијане пресуде, успоставља се тврдња о повреди Кривичног закона, и то са аспекта правилности утврђеног статуса оштећених лица, као битног елемента предметног кривичног дјела. Слиједом таквих тврдњи, оспорава се жалбом и правилност чињеничних утврђења, на којима је заснован закључак да је оптужени, као саизвршилац, починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, за које је оглашен кривим побијаном пресудом. Кроз опширну анализу садржаја изведених доказа, првенствено исказа свједока, указује се на повреду принципа „in dubio pro geo“, и тиме оспорава правилност и законитост побијане пресуде у цјелини, па слиједом тога, и у дијелу одлуке о кривичној санкцији и трошковима кривичног поступка.

У одговору на жалбу, у смислу одредбе члана 316. ЗКП РС, окружни јавни тужилац из Бање Луке, предложено је да се жалба браниоца оптуженог одбије, као неоснована и првостепена пресуда потврди.

У сједници вијећа, која је одржана у смислу одредбе члана 318. став 1. и 4. ЗКП РС, у одсуству уредно обавјештеног републичког јавног тужиоца, бранилац оптуженог, адвокат В.Р. из Б.Л. је изложила жалбу, остајући код приговора и приједлога, које излагање је оптужени, у цјелости, подржао.

Испитујући побијану пресуду у дијелу који се побија жалбом, у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога.

Нису основани аргументи из жалбе, изнесени у прилог тврдњи да је изрека побијане пресуде неразумљива и противријечна разлозима, те да су, у образложењу те пресуде изостали разлози о одлучним чињеницама, и тиме

почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Наиме, изрека побијане пресуде садржи јасан чињенични опис реалне дјелатности оптуженог, који обухвата вријеме оружаног сукоба у Босни и Херцеговини, опис начина кршења правила међународног хуманитарног права, заједничког дјеловања са више, за сада непознатих лица, у извршењу дјела за које је оптужени оглашен кривим том пресудом. Овакав чињенични опис јасно и потпуно одређује свјесну и вољну компоненту умишљајног поступања оптуженог, као саизвршиоца, према дјелу у цјелини, дакле и према последици, и у таквом чињеничном опису, уграђени су сви битни елементи бића кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СФРЈ, за које је оглашен кривим том пресудом. Овако конципирана изрека побијане пресуде, у свему је усклађена са разлозима датим у њеном образложењу, за све одлучне чињенице и нема никаквих нејасноћа које се тичу начина извршења дјела и поступању оптуженог, као саизвршиоца. Дати су разлози у побијаној пресуди о постојању оружаног сукоба, позивајући се на релевантне одлуке законодавних и извршних органа власти сукобљених страна, те исказе свједока, о фактичком стању на релевантном територију, као и на подручју цијеле Босне и Херцеговине, те узрочној вези између дјела и оружаног сукоба, припадности оптуженог једној од оружаних страна које су биле укључене у сукобу. Супротно аргументима из жалбе, дати су разлози у погледу статуса оштећених, брачних супружника Н. и С.Ц.1, као цивилних лица, који су, према сагласним исказима свједока И.З., Р.З. и С.Ц., критичне вечери, изведени из своје породичне куће. У побијаној пресуди су дати разлози да оштећени нису припадали ни једној војној формацији нити су непосредно учествовали у непријатељствима, да су изведени из своје породичне куће и били у цивилној одјећи и тиме имали статус цивилних лица, у смислу одредби међународног хуманитарног права, садржаних у члану 3. став 1. тачка 1. IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12.8.1949. године и члана 4. став 1. Допунског протокола уз Конвенцију о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба од 08.6.1977. године, тако да правоснажна осуда оштећеног Н. за неовлаштено држање оружја, која се наглашава у жалби, сама за себе, не може довести до другачијег закључка од оног који је дат у побијаној пресуди за ову одлучну чињеницу. Дати су разлози и у погледу идентитета оптуженог, као једног од саизвршилаца дјела, кроз оцјену исказа свједока, првенствено исказа Х.Ц., брата оштећеног Н.Ц., који на детаљан начин износи договор са оптуженим у вези са „пребацивањем“ оштећених у Х., договор (уз новчану накнаду) да их одвезе до обале ријеке С., а они препливају, да му је оптужени рекао да је „све завршено“, да је оштећене довео до обале и да су препливали, али и исказа других свједока И.З., Р.З., С.Ц., З.Љ., Р.К., А.К., Ш.В.Ц., који имају посредна или непосредна сазнања, у вези са предметним дјелом.

Чињеница да је вријеме извршења дјела у изреци наведено као „неутврђеног дана у другој половини августа 1992. године“, да нису описане повреде оштећених Н. и С.Ц.1 и механизам повређивања, већ да је наведено „да су лишени живота на неутврђен начин, чији посмртни остаци су пронађени на обали ријеке С.“, да није описано мјесто убиства, већ дан проналаска тијела оштећених (Н.Ц. 24. августа 1992. године, а С.Ц.1 27. августа 1992. године), супротно аргументима из жалбе не чини изреку пресуде неразумљивом. Такав чињенични опис дјела, по оцјени овог суда, у довољној мјери је одређен и јасан,

те усклађен са разлозима о свим одлучним чињеницама, ради чега су без основа изнесени приговори о неразумљивости изреке и почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Осим тога, тврдње жалбе да су изостали разлози о времену кривичне дјелатности оштећеног Н.Ц. и осуде због неовлаштеност држања оружја, времену организовања конвоја из Градишке и разлога немогућности прибављања легалног одобрења за излазак тим конвојем у Х., затим изостанак разлога у погледу чињенице „ко је дужио комби“ којим су оштећени одвезени од своје куће, нису одлучне чињенице, са аспекта постојања дјела и кривичне одговорности оптуженог. Надаље, постојање претходног договора између оптуженог и осталих саизвршилаца за извршење дјела, у смислу одредбе члана 22. КЗ СФРЈ, није нужан елемент саизвршилаштва, нити је постојање таквог „договора“ садржано у чињеничном опису дјела из изреке побијане пресуде. Ради тога су неосновани приговори жалбе, којима се, у овом сегменту постојања „претходног договора“, указује на изостанак разлога побијане пресуде и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Нису основани ни аргументи из жалбе браниоца оптуженог, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС у вези са чланом 304. став 7. истог законског прописа.

Наиме, у овом основу побијања пресуде, указујући на изостанак разлога о одлучним чињеницама, жалба се бави анализом садржаја, прије свега, исказа свједока И. и Р.З., С.Ц., А.З., Р.К., истичући да су они противријечни међусобно, а да о томе побијана пресуда не садржи разлоге. При томе се жалба бави и одређеним детаљима у тим исказима, настојећи оспорити њихову вјеродостојност, али и кредибилитет, те оспорити правилност њихове оцјене коју је, у смислу одредбе члана 295. став 2. ЗКП РС, изнијела побијана пресуда.

Тако жалба, указујући на разлике у исказима наведених свједока, наглашава несагласност у броју лица који су, критичног дана, комбијем дошли пред кућу оштећених Н. и С.Ц.1 и одвели их. Међутим, у њиховим исказима, како се то правилно образлаже у побијаној пресуди, нема одступања, и потпуно су сагласни у оним дијеловима који се односе на одлучну чињеницу и тврдњу да је, међу тим лицима био оптужени В.Т., кога су видјели, и од раније познавали.

Надаље, неосновани су и аргументи из жалбе, у прилог тврдњи да је побијана пресуда заснована на незаконитим доказима и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС. Наиме, исказ свједока С.Ц., сачињен у ЦЈБ Б.Л. број 10-3/02-23-417/06 од 26.5.2006. године, који се наводи у жалби, није кориштен као доказ на главном претресу и тај записник није уложен у доказни материјал (страна 3. и 4. побијане пресуде). Наиме свједок С.Ц. је непосредно саслушана на главном претресу, дана 16.10.2018. године, те приликом директног испитивања је кориштен записник о њеном саслушању, сачињен у окружном јавном тужилаштву Бања Лука, број Т13 0 КТРЗ 0015783 17 2 од 22.3.2018. године, након чега је исти приложен као доказни материјал, у смислу одредбе члана 288. став 1. ЗКП РС. Надаље, приликом непосредног саслушања свједока О.П.

на главном претресу 04.9.2018. године, оптужба и одбрана нису користили било које исказе овог свједока дате у истрази, па тврдње жалбе да је исказ овог свједока сачињен у ПС Г. број 10-3/02-23-354/06 од 10.5.2006. године, незаконит доказ и да се на истом не може заснивати пресуда, немају објективну подлогу у спису предмета, ради чега су ти приговори без основа. У вези са наведеним и кориштењем записника из истраге, нису основани аргументи из жалбе, којима се указује на пропусте и неправилности у начину саслушања свједока Х.Ц.. Наиме, суштина тврдњи из жалбе, у односу на наведене свједоке а и записнике о њиховом саслушању из истраге, који су кориштени на главном претресу, односи се на оспоравање начина саслушања ових свједока, тврдњом да је поступљено супротно одредби члана 63. став 2. и члана 151. став 7. и 8. ЗКП РС, што нема основа, обзиром да су, након општих питања свједоци позвани да изнесу све што им је познато о предмету, а постављана су и питања у циљу допуне и разјашњења одређених чињеница. Коначно, наведени записници о саслушању свједока су сачињени у складу са одредбом члана 63. став 1. и 2. ЗКП РС, и садрже све податаке о току предузете радње, постављених питања и датих одговора, тако да су тврдње из жалбе, којима се указује и на повреду цитиране законске одредбе, без основа.

Нису основани аргументи из жалбе о повреди одредбе члана 294. став 1. ЗКП РС, тврдњом да је образложењем побијане пресуде (страна 19.), прекорачен чињенични опис дјела „кроз оцјену исказа свједока Х.Ц. и свих З., те С.Ц.“, у погледу поновног доласка оптуженог са другим војницима и изношењем и присвајањем техничке робе из куће оштећених (након њиховог одвођења), а што оптуженом није стављено на терет оптужницом, чиме жалба упућује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка и) ЗКП РС. Наиме, одредбом члана 294. став 1. ЗКП РС, је прописана везаност пресуде и оптужбе, која се односи на њихов објективни идентитет, али не и разлоге дате у образложењу пресуде, па како је, у конкретном случају, изреком првостепене пресуде у потпуности прихваћен чињенични опис дјела из диспозитива оптужнице, без икаквих измјена, то су без основа аргументи жалбе о прекорачењу оптужбе и почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка и) ЗКП РС, коју жалба везује и за повреду права на одбрану и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Аргументима изнесеним у жалби, не може се оспорити правилност чињеничних утврђења и закључак побијане пресуде да је оптужени, починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СФРЈ, на начин како је то чињенично описано у изреци побијане пресуде.

Наведена утврђења, по оцјени овог суда, резултат су правилне оцјене свих спроведених доказа оптужбе и одбране и то појединачно и у њиховој међусобној повезаности, управо на начин како то захтјева одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Разлоге дате за све одлучне чињенице на којима је заснован такав закључак, као мјеродавно образложене и ваљане, овај суд у цјелости прихвата и њихова правилност се жалбеним приговорима, не може оспорити.

Наиме, закључак побијане пресуде о саизвршилачкој дјелатности оптуженог у извршењу дјела, на начин како је то описано у изреци побијане пресуде, резултат је савјесне и критичке оцјене исказа свједока И. и Р.З., С.Ц., А.З., Р.К., који су сагласно потврдили да су, међу војницима који су одвели оштећене из њихове породичне куће, критичне прилике, видјели оптуженог (од раније су га добро познавали). Надаље, потпуну увјерљивост исказа наведених свједока, те досљедност у погледу изнесених тврдњи за чињенице од одлучног значаја, потврђује исказ свједока Х.Ц., брата оштећеног Н.Ц., који на детаљан начин износи чињенице у вези договора са оптуженим о „пребацивању“ оштећених у Х., договора да их оптужени одвезе до обале ријеке С., а они препливају, да му је оптужени, истог дана у вечерњим сатима рекао да је „све завршено“, потврђујући да је оштећене довео до обале и да су препливали, али и других свједока, који имају посредна или непосредна сазнања, у вези са предметним дјелом. То се, првенствено односи на исказе свједока З.Љ., од кога је оптужени, један дан након критичног догађаја, тражио да му преда Нијазово путничко возило, као услугу јер је „пребацио“ Н. и С., а који свједок (као и свједок Х.Ц.), потврђују да оптужени није спомињао Р.Ш., нити његову улогу у реализацији наведеног договора између оптуженог и Х.Ц., а што је од одлучног значаја са аспекта правилности оцјене исказа оптуженог датог у побијаној пресуди.

Наиме, у повезаности са наведеним исказима свједока, супротно аргументима из жалбе, правилно је оцијењен и дати су ваљани разлози за неприхватање исказа оптуженог, као вјеродостојног, који своју улогу у цјелокупној дјелатности критичног догађаја, одређује као улогу посредника у договору са свједоком Х.Ц., братом оштећеног Н.Ц. (да се оштећени, уз новчану накнаду, пребаце преко ријеке С.) и реализацији тог договора са Р.Ш., званим „Р.“ (погинуо у току рата). Наиме, исказ оптуженог, и по оцјени овог суда, нема потврду у изведеним доказима, првенствено исказима свједока Х.Ц., који је један од судионика тог договора, а нити у исказу свједока З.Љ.. У вези са тим, правилно је оцијењен и исказ свједока одбране Д.П., који оптуженом даје алиби, тврдњом да је на раскрсници изашао из комбија (у којем су били оштећени), и заједно отишли у болницу, обзиром да је тај исказ у супротности са материјалним доказима (записник о увиђају) у погледу описа одјеће оштећених, а посебно код чињенице да се није могао сјетити имена рањеног друга, коме су ишли у посјету у болницу у Г. Правилност оцјене наведених исказа свједока и ваљаност датих разлога, не може се оспорити жалбеним приговорима.

Слиједом свега наведеног, утврђене одлучне чињенице да је оптужени, обучен у војничку униформу, критичне прилике, заједно са више за сада непознатих лица, комбијем бијеле боје, одвезао оштећене од њихове породичне куће (при чему је Сенада, и поред предлога оптуженог да она не иде, инсистирала да и она пође са својим супругом Н.), да се те исте вечери оптужени, заједно са више непознатих лица, вратио до куће оштећених одакле су изнијели и присвојили техничке ствари, да је након тога оптужени од З.Љ. захтјевао предају возила, власништво оштећеног Н.Ц., уз образложење да је оштећене “пребацио“ преко ријеке С., те да су неколико дана након тога пронађена тијела Н. и С.Ц.1 на обали ријеке С., што је у таквој међусобној повезаности да дају потпуно ваљану основу за закључак побијане пресуде, да је

оптужени критичне прилике заједно са више, за сада непознатих лица, лишио живота оштећене Н. и С.Ц.

Посљедњи контакт и фактичка власт над оштећенима, након одвођења од стране више лица, међу којима је био и оптужени, испред њихове породичне куће, па све до проналаска њихових тијела на обали ријеке С., потврђује правилност наведених закључака побијане пресуде, ради чега, по оцјени овог суда, нема сумње да су све одлучне чињенице правилно утврђене и ваљано образложене у побијаној пресуди.

У вези са свим наведеним у побијаној пресуди, јасно је дефинисан и образложен психички однос оптуженог према дјелу у цјелини, дакле и према посљедици и о тој одлучној чињеници су дати ваљани разлози (страна 22.), на које се подносилац жалбе упућује.

Ради тога су без основа жалбени приговори којима се оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде и тиме правилност закључка да је оптужени починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, на начин како је то описано у изреци те пресуде.

Како се приговори из жалбе о погрешној примјени Кривичног закона, заснивају на чињеничним недостацима побијане пресуде, који по оцјени овог суда нису учињени, то ни овом жалбеном основу побијања првостепене пресуде, нема мјеста.

Овај суд је испитао побијану пресуду у одлуци о кривичној санкцији, налазећи да је првостепени суд правилно утврдио све олакшавајуће и отежавајуће околности, садржане у одредби члана 41. став 1. КЗ СФРЈ, које су, у оквиру општих правила о одмјеравању казне, од значаја за висину казне и тим околностима дао правилан значај.

Разлоге за такав закључак дате у образложењу побијане пресуде, као ваљане, овај суд прихвата у цјелости, налазећи да је изречена казна затвора у трајању од 6 (шест) година, одмјерена у законом прописаним границама за почињено кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ (казна затвора најмање 5 година), те уз правилну оцјену свих утврђених олакшавајућих и отежавајућих околности.

За све утврђене околности од значаја за висину казне, дато је детаљно и ваљано образложење у побијаној пресуди (страна 23. пасус 3.), кроз њихову оцјењену појединачно и у међусобној повезаности, те са аспеката индивидуализације казне, тако да овај суд налази, да је изречена казна затвора, потребна мјера казне за остварење сврхе кажњавања, прописане у одредби члана 33. КЗ СФРЈ, у њеном специјалном и генералном облику. Правилно су цијењене олакшавајуће околности, које се односе на личне и породичне прилике оптуженог, као и протек времена од извршења дјела, посматран у контексту његовог понашања и нечињења кривичних дјела, а са друге стране, а затим тежина дјела и посљедица (лишена живота два цивилна лица), правилно су цијењене као отежавајуће околности.

Одлука о трошковима кривичног поступка је донесена на основу правилне примјене одредбе члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 2. тачке а), е) и ж) ЗКП РС. Супротно аргументима из жалбе, бранилац по службеној дужности оптуженом није постављен због слабог имовног стања, већ по основу обавезне одбране. Осим тога, одбрана није пружила доказе за примјену одредбе члана 99. став 4. ЗКП РС, у смислу ослобађање наведене обавезе и да би плаћањем трошкова кривичног поступка било доведено у питање издржавање оптуженог или лица које је дужан да издржава. Надаље, одлука о трошковима кривичног поступка, у смислу одредбе члана 96. став 2. тачка а) ЗКП РС, односи се на трошкове приступа свједока на главни претрес, како је то и образложено у побијаној пресуди, па су без основа аргументи жалбе, изнесени у прилог тврдњи о другачијем начину и техничким могућностима (видео линком) саслушања свједока који се налазе изван територије Републике Српске и Босне и Херцеговине.

Из наведених разлога и на основу одредбе члана 327. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Софија Рибих

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић